

+

Homilie op 21-3-2021, Vijfde zondag van de Veertigdagentijd; lezingen van Jaar A.

Dierbaren,

Het evangelie van vandaag vormt een schakel tussen dat van vorige week – de genezing van de blindgeborene – en de liturgie van volgende week – Palmzondag. Er staat een zin in als een wrange dissonant, een zin waarvan je schrikt. Het hele evangelie is vol van geloof, hoop en liefde, vol van Jezus' menselijke nabijheid en goddelijke kracht. Maar dan ineens die ene, afgrondelijk koude zin die ons doet huiveren: *“Kon Hij, die de ogen van een blinde opende, ook niet maken dat deze niet stierf (Joh 11,37)?”* En dat op het moment dat Jezus weent, en anderen zeggen: *“Zie eens hoe Hij van hem hield” (Joh 11,36)*... Het contrast kon niet groter zijn, tenzij in de liturgie van volgende week, waarin we eerst het jubelende *“Hosanna” (Mc 11,9-10)* van de intocht horen, en slechts heel kort daarna het *“Kruisig Hem!” (Mc 15,13-14)* van het schreeuwende, opgehitste volk. Ja, Jezus is een teken van tegenspraak (vgl. Lc 2,34)!

“Kon Hij, die de ogen van een blinde opende, ook niet maken dat deze niet stierf?” O, zeker kon Hij dat. Zowel Marta als Maria belijden het in groot geloof, zodra zij Jezus zien: *“Heer, als Gij hier waart geweest, zou mijn broer niet gestorven zijn” (Joh 11,21.32)*. Maar Hij was er niet, en Hij verheugde zich zelfs daarover omwille van zijn leerlingen, opdat zij mochten geloven (vgl. Joh 11,15). Het was dus geen toeval; het was bewust gepland. De boodschap die Maria en Marta Jezus sturen aan het begin van ons evangelie mogen we, denk ik, zien als een bescheiden, bedekte uitnodiging, die in het Grieks nog iets duidelijker is dan in de voorgelezen vertaling. Eigenlijk staat er niet slechts: *“Heer, hij die Gij liefhebt, is ziek”*, maar: *“Heer, zie, hij die Gij liefhebt is ziek” (Joh 11,3)*. Precies hetzelfde *“zie”* als even verder, in het antwoord op Jezus' vraag *“Waar hebt gij hem neergelegd?”*: *“Kom en zie, Heer” (Joh 11,34)*. Het *“kom”* staat er in het begin niet uitdrukkelijk bij: Jezus bevindt zich dan nog op veel grotere afstand, en beide zussen zijn bescheiden. Maar ligt een uitnodiging om te komen niet vervat in die om te zien? Hoe kunnen wij iets zien zonder in de nabijheid te komen?

En toch, bij Jezus ligt dat anders. Hij die niet enkel Mens, maar tevens God is, ziet ook wat niet binnen het bereik van zijn menselijke ogen valt. Voor Hem heeft de afstand geen geheimen, en de toekomst evenmin. Hij overziet de hele situatie volkomen, van het begin af aan. Als Hij de boodschap van beide zussen verneemt, zegt Hij, ongetwijfeld tot verbazing van zijn leerlingen: *“Deze ziekte*

voert niet tot de dood, maar is om Gods glorie, opdat de Zoon Gods erdoor verheerlijkt moge worden” (Joh 11,4) . Ook wij zijn bij het horen hiervan misschien een beetje verbaasd, want hier zegt de Heer: “Deze ziekte voert niet tot de dood”, terwijl Hij korte tijd later zegt: “Lazarus is gestorven” (Joh 11,14). Maar de verklaring van deze ogenschijnlijke tegenspraak geeft Jezus tussen deze beide uitspraken in: “Onze vriend Lazarus is ingeslapen” (Joh 11,11). Hetzelfde beeld van de slaap had Jezus al eerder gebruikt, toen Hij bij het dochtertje van Jairo kwam: “Het kind is niet gestorven, maar slaapt” (Mc 5,39). Dat wil zeggen: de dood is uiteindelijk geen dood meer; de dood is niet langer definitief, hij heeft niet langer het laatste woord. Jezus zegt het verderop ook aan Marta: “Wie in Mij gelooft zal leven, ook al is hij gestorven, en ieder die leeft in geloof aan Mij, zal in eeuwigheid niet sterven” (Joh 11,25-26).

Maar dat geloof, wat is dat soms moeilijk! Die ijskoude vraag waarmee wij onze overweging begonnen, en die op het eerste gezicht zo ver van ons afstond, kan onszelf bij tijd en wijle ook overvallen. “Kon Hij die de ogen van een blinde opende, ook niet maken dat deze niet stierf?” Als God werkelijk Liefde is – en dat is Hij (vgl. 1 Joh 4,16)! – en daarbij tevens almachtig is – en dat is Hij óók (vgl. Gn 18,14; Jr 32,27; Lc 1,37) – waarom laat Hij dan toe dat mensen sterven, dat mensen lijden, dat mensen onrecht ondergaan, gehaat, vervolgd of gemarteld worden, oorlogsgeweld ondervinden, of opgejaagd worden als vluchtelingen, vaak met kleine, onschuldige kinderen, beroofd van huis en haard?

Dierbaren, hier ligt een groot mysterie; een mysterie dat zijn tegenpool heeft in het mysterie van de zonde. Voor God zijn lijden en dood kennelijk minder zinloos dan wij spontaan geneigd zijn te denken. Dat Jezus zelf, zijn eigen Zoon, “de rechtvaardige voor de onrechtvaardigen” (1 Petr 3,18), lijden en dood niet uit de weg is gegaan, mag ons te denken geven. Het grote Paasfeest waarheen wij op weg zijn staat niet los van Goede Vrijdag, en Goede Vrijdag is werkelijk een Goede Vrijdag! Jezus heeft geleden en is gestorven uit Liefde voor ons, heel concreet: voor u en voor mij, en Hij heeft ons door zijn verrijzenis getoond, dat ook ons lijden en onze dood niet het laatste woord zullen hebben. “Ik ben de Verrijzenis en het Leven”, zegt Hij. “Wie in Mij gelooft zal leven, ook al is hij gestorven, en ieder die leeft in geloof aan Mij, zal in eeuwigheid niet sterven.” (Joh 11,25-26). En vandaag vraagt Hij ook aan ons: “Gelooft gij dit (Joh 11,26)?”

Moge dan ons antwoord dat van Marta zijn: “Ja Heer, ik geloof vast dat Gij de Messias zijt, de Zoon Gods die in de wereld komt” (Joh 11,27). Amen.